

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**НАВЧАЛЬНО–НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

МАТЕРІАЛИ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2019 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2019 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2019. – 230 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеєва І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – к.е.н., доц.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом №2 від 01.10.2019 р.

предпринимательство. – 2011. – № 8. – С. 55-60.

2. Іваннікова М. М. Маркетингове управління лояльністю споживачів / М. М. Іваннікова // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2014. – № 3. – С. 62–72.

3. Васин Ю. В. Эффективные программы лояльности: Как привлечь и удержать клиентов / Васин Ю. В. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2004. – 152 с.

ЩОДО ПИТАНЬ ОПТИМІЗАЦІЇ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ ЗЕРНОТРЕЙДИНГОВИХ КОМПАНІЙ

Відоменко І.О., к.е.н., доцент, Гордієнко Л.Л., к.т.н., доцент
Одеська національна академія харчових технологій

Вступ. За офіційними даними Державної фіскальної служби України [1] в 2018/2019 маркетинговому році обсяг експорту зернових, зернобобових та борошна на світовий ринок склав рекордні 50,4 млн. тонн, що на 23,2 % (тобто, на 9,5 млн. тонн) більше, ніж минулого маркетингового року, коли експорт склав 40,9 млн. тонн. Стрімке зростання обсягів експорту зернових, висока конкурентність світового ринку зерна, а також процеси глобалізації ставлять перед зернотрейдинговими компаніями задачу оптимізації перевезення зерна, зокрема вимагають формування економічно-ефективних експортних партій, прискорення їх переробки в транспортних вузлах. У зв'язку з цим актуальною стає дослідницька проблема формування методологічних основ з управління операційною логістичною діяльністю зернотрейдингової компанії при взаємодії з виробниками зерна, лінійними елеваторами, залізничним транспортом, портово-термінальними комплексами і водним транспортом.

Матеріали і методи. Дослідженню проблем ефективності управління вантажними потоками в логістиці приділяється значна увага науковців, про що свідчать роботи Стока Дж., Ламберта Д., Лукінського В.С., Міротіна Л.Б., Моїсеєвої Н.К., Нікшича С.М., Новопісної Є.В., Шеховцевої Є.Ю., Щербакова В.В., Устенко М.А. [2-7] та інших. У роботах цих авторів розглядаються теоретичні основи управління ефективністю логістичних потоків підприємства. Незважаючи на всебічні дослідження проблем управління ефективністю логістичних потоків підприємства, майже відсутні науково-практичні розробки з питань оптимізації логістичних витрат зернотрейдингової компанії, що обумовлює мету даного дослідження – виявити основні чинники, які впливають на величину логістичних витрат зернотрейдингової компанії.

Результати дослідження. Виходячи з мети роботи, перш за все, необхідно визначитися з дефініцією «логістичні витрати». В роботах [2-6] наведені різноманітні формулювання даного терміну, що пояснюється багатогранністю логістичної діяльності, як одного з елементів управління підприємством, та метою досліджень цих науковців. Однак, на наш погляд, визначення, надане в роботі [7], є більш повним та обґрунтованими: «логістичні витрати – складова частина загальних витрат підприємства, що є витратами, які

супроводжують рух матеріального потоку, тобто формуються паралельно з ним, для виконання головної задачі функціонування логістичної системи – доставки товару в потрібне місце, в потрібній кількості, за певний термін і при заданому рівні витрат».

Таким чином, оптимізація логістичних витрат зернотрейдингової компанії передбачає вибір з усіх альтернативних варіантів використання ресурсів, пов'язаних з рухом зернового потоку від виробника зерна до водного транспорту, того варіанту, який дозволяє отримати найкращі результати в умовах, що склалися. На формування оптимальних логістичних витрат впливає ряд чинників зовнішнього та внутрішнього середовищ, основні з яких наведено в таблиці 1:

Таблиця 1 - Перелік основних чинників, що впливають на величину логістичних витрат

Зовнішні чинники	Внутрішні чинники
Вартість та складність процедури митного оформлення товару	Специфіка товару
Ставка кредитування	Просторове розміщення виробництва, постачальників, споживачів
Вартість логістичних та транспортних послуг	Час руху матеріального потоку у логістичній системі
Політичні чинники	Масштаби діяльності підприємства
Податкова політика	Виробничий процес
	Політика формування запасів

Розглянемо вплив наведених чинників на логістичні витрати зернотрейдингової компанії. Фактор «Вартість та складність процедури митного оформлення товару» значно збільшує логістичні витрати зернотрейдингової компанії, оскільки оформлення митних операцій в Україні потребує від експортерів зерна оформлення не тільки звичайних митних операцій документів, а й додаткових документів для кожного зерновозу (посвідчення щодо якості, протоколи безпеки та ветеринарні сертифікати).

Великі експортні партії зерна потребують залучення зернотрейдером і великих обігових коштів. Ставка кредитування в Україні є досить високою, тому найбільші зернотрейдери – це транснаціональні компанії, які мають доступ до більш «дешевих» світових кредитів.

Вартість логістичних та транспортних послуг в Україні постійно збільшується, що пов'язано зі зростанням цін на паливо. Крім того, введення обмеження на загальну вагу автотранспорту до 40 т також збільшило витрати на транспортування. Все це негативно впливає на загальні логістичні витрати українських зернотрейдерів

Політичні чинники суттєво впливають на витрати зернотрейдингової компанії. Так, наприклад, через блокування Російською Федерацією Маріупольського та Бердянського портів зернотрейдери вимушені були транспортувати зерно з Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Луганської та Харківської областей в порти Чорного моря і т.ін.

Податкова політика України має позитивний вплив на ефективність діяльності зернотрейдингових компаній, оскільки зернотрейдери, які здійснюють експортні операції, отримують повернення ПДВ від держави, тобто

мають економію у 20 % в порівнянні із внутрішніми споживачами зерна.

Внутрішній фактор «Специфіка товару»: товаром для зернотрейдингових компаній виступає зерно, яке досить легко транспортується насипом, однак потребує спеціальних умов при довгостроковому зберіганні, що викликає додаткові витрати.

Просторове розміщення виробництва, постачальників, споживачів, час руху матеріального потоку у логістичній системі та політика формування запасів - для кожного зернотрейдера цей фактор має оцінюватися індивідуально. Вплив факторів буде залежати від виду культур, з якими працює зернотрейдер, від наявності в його власності портових та лінійних елеваторів, автотранспорту та залізничних вагонів. Так, зернотрейдерам, на наш погляд, доцільно надавати перевагу роботи з тими культурами, які мають більшу врожайність та більші посівні площі, в областях, де розташовані лінійні елеватори зернотрейдера.

Відповідно, чим більші масштаби діяльності підприємства, тим менші його витрати. Найбільші українські експортери в 2018 році: НІБУЛОН - 13,7%, Кернел - 9,9%, LouisDreyfusCompany – 9,0%, Bunge – 8,8%, Cargill – 8,3%, SOFCOAgriUkraine – 6,1%.

Фактор «Виробничий процес» має позитивний вплив для тих зернотрейдингових компаній, які мають власний земельний банк, оскільки їх витрати на формування експортної партії менші, що й демонструє компанія НІБУЛОН, зайнявши перше місце серед зернотрейдерів.

Висновки. Аналіз основних чинників, які впливають на величину логістичних витрат зернотрейдингової компанії, показав, що більшість основних зовнішніх чинників має негативний вплив на ефективність діяльності українських зернотрейдерів. В той же час внутрішні чинники зернотрейдер може трансформувати самостійно для оптимізації власних витрат. Слід зазначити, що, транснаціональні зернотрейдингові компанії, на відміну від вітчизняних, мають перевагу за факторами вартості кредитування та масштабами діяльності підприємства, однак вітчизняні мають можливість самостійно вирощувати зерно та мати конкурентоспроможні ціни на зовнішньому ринку.

Література

1. Офіційно: У 2018/2019 МР Україна експортувала рекордний обсяг зернових – 50,4 млн тонн [Міністерство аграрної політики та продовольства України] - <https://minagro.gov.ua/ua/news/oficijno-u-20182019-mr-ukrayina-eksportovala-rekordnu-kilkist-zerna-504-mln-tonn>
2. Сток Дж. Р. Стратегическое управление логистикой: [4 –е изд.] / Дж.Р. Сток, Д.М. Ламберт: пер. с англ. В.Н. Егорова. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 797 с
3. Модели и методы теории логистики: [уч. пос. ред. В.С. Лукинського]. – СПб.: Питер, 2007.– 488с
4. Миротин Л.Б. Эффективность логистического управления: [уч. для вузов]/ Л.Б. Миротин. — М.: Экзамен, 2004. – 448 с.

5. Моисеева Н.К. Экономические основы логистики: [уч. пособие]./ Н.К. Моисеева. – М.: ИНФА-М, 2008. – 528 с.
6. Нікшич С.М. Об'єкти логістичних витрат промислових підприємств / С.М. Нікшич // Комунальное хозяйство городов. Серия: Экономические науки. – 2008. – №85. – С. 477–483.
7. Новопісна Є.В. Фактори формування логістичних витрат підприємства / Є.В. Новопісна // Управління проектами та Розвиток виробництва: Зб.наук.пр. - Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2009. - № 4 (32). - С. 123-129. - Режим доступу: <http://www.pmdp.org.ua/images/Journal/32/09nevlvp.pdf>
8. ТОП-10 експортерів пшениці з України 2018 - Режим доступу: <https://ambarexport.ua/blog/top-10-exporters-of-wheat-from-ukraine-2018>

ИНВЕСТИЦИОННЫЙ КЛИМАТ КАЗАХСТАНА, СОСТОЯНИЕ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ, АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ

Аймешева Ж.А, ст.преподаватель

Западно-Казахстанский аграрно-технический университет им. Жангир хана

По данным комитета по инвестициям министерства индустрии и торговли в экономику Казахстана в 1993-2017 годах привлечено 24,5 млрд. долларов прямых зарубежных инвестиций. Основными инвесторами стали США, Великобритания, Италия, Республика Корея и Швейцария. В отраслевой структуре прямых иностранных инвестиций основную долю занимает горнодобывающая промышленность. Вместе с тем за последние пять лет в структуре иностранных инвестиций увеличивается доля обрабатывающей промышленности и других несырьевых отраслей. Казахские власти надеются через налоговые послабления привлечь инвесторов в перерабатывающую промышленность, которые пока неохотно вкладываются в нее, предпочитая добычу сырья.

Объем инвестиций в основной капитал экономики Казахстана в январе 2017 года составил 56,9 млрд. тенге.

В Астане в ходе переговоров был подписан протокол о создании совместного предприятия между НК «Казахстан инжиниринг» и компанией «Сингапур технолоджиз инжиниринг» (СТН). После подписания в ходе встречи с президентом СТН Тан Пхенг Хоком премьер-министр РК.

Казахстан заинтересован в привлечении в экономику страны новых технологий и нового менеджмента. В частности, в ближайшие годы республика намерена приступить к созданию первого национального спутника связи и вещания, поэтому опыт сингапурской компании в этой сфере оказался бы весьма полезен.

Поскольку сингапурский бизнес является достаточно консервативным и осторожным, приход серьезной сингапурской компании в РК говорит и о том большом внимании к нашей стране, которое проявляют в настоящее время

33.	ДЕЯКІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ПРОГРАМ ЛОЯЛЬНОСТІ В СЕГМЕНТІ B2C Бровкіна Ю.О., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	85
34.	ЩОДО ПИТАНЬ ОПТИМІЗАЦІЇ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ ЗЕРНОТРЕЙДИНГОВИХ КОМПАНІЙ Відоменко І. О., к.е.н., доцент, Гордієнко Л. Л., к.т.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	87
35.	ИНВЕСТИЦИОННЫЙ КЛИМАТ КАЗАХСТАНА, СОСТОЯНИЕ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ, АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ Аймешева Ж. А., ст. преподаватель, Западно-Казахстанский аграрно-технический университет им. Жангир хана, г. Уральск, Казахстан	90
36.	ФОРМИРОВАНИЕ КАЗАХСТАНСКОЙ МОДЕЛИ РАЗВИТИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА Базарова Б.Т., ст. преподаватель, Западно-Казахстанский аграрно-технический университет им. Жангир хана, г. Уральск, Казахстан	94
37.	ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ЗАКУПКИ И ЦИФРОВОЙ КАЗАХСТАН Копбулсынова Б. К., ст. преподаватель, Западно-Казахстанский аграрно-технический университет им. Жангир хана, г. Уральск, Казахстан	99
38.	СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ Лукашенко Н.О., н.с., Юрченко Н.С., м.н.с., Інститут продовольчих ресурсів НААН, м. Київ	104
39.	СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ Карпінська Г.В., к.е.н., с.н.с., Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, м. Одеса	106
40.	ЕКОНОМІЧНІ КРИЗИ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНИЙ ДОСВІД Соловей А. О., к.і.н., доцент, Ботіка Т. С., к.і.н., ст. викладач, Мамроцька О. А., к.і.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	110
41.	ЗЕМЕЛЬНЕ ПИТАННЯ В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ Шишко О. Г., к.і.н., доцент, Орлова В. О., к.юр.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	112
42.	СОЦІОГУМАНІТАРНЕ ОЦІНЮВАННЯ ПОСТНЕКЛАСИЧНОГО НАУКОВО- ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ Лар'яновський І. С., к. філос.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	116
43.	РУШІЙНІ СИЛИ СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН Петракова Є. Р., к.п.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	119
44.	ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ КОМАНДНОГО ЛІДЕРСТВА В СУЧАСНОМУ УПРАВЛІННІ ОРГАНІЗАЦІЯМИ Черкаський А. В., к.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	122
45.	КУЛЬТУРА ІНЖЕНЕРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ХХІ СТОЛІТТІ Мельник Ю.М., к.ф.н., доцент, Тодорова С. М., к.ф.н., доцент, Шевченко Г.А., к.ф.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	126
46.	ПРО ВПЛИВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ НА СИСТЕМУ СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ НА ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ Колеснік В. І., к.е.н., доцент, Вігуржинська С. Ю., к.е.н, доцент, ОНАХТ, м. Одеса	128
47.	ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА НА ПРЕДПРИЯТИЯХ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА Абдрахманова А.Е., ст. преподаватель Западно-Казахстанского аграрно-технического университета им.Жангир хана, г. Уральск, Казахстан	130
48.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Ступницька Т. М., к.е.н., доцент, Волонтьор М. А., магістрант, Місюра М. О., магістрант, Чорноіздумська К. В., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	132
49.	ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ	135

МАТЕРІАЛИ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15-16 жовтня 2019 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА

ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 2 від 01.10.2019 р.

Підписано до друку 01.10.2019. Формат 60x84/16.
Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 13,15.
Тираж 500 екземплярів.

Видавництво «Друк Південь»
Тел.: 0972122975